

Η ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και η άσκηση της νομισματικής πολιτικής

Π. Α. Θωμόπουλου

Υποδιοικητή Τράπεζας της Ελλάδος

Α. Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα

1 Το ενιαίο νόμισμα – το ευρώ – θα επενεργήσει ως καταλύτης για την Ευρωπαϊκή οικονομική και πολιτική ενοποίηση. Ολοι οι λαοί της Ευρώπης και οι πολιτικοί τους γρήγορα θα συνειδητοποιήσουν ότι το ευρώ θα λειτουργεί σαν μόνιμος πλέον συνδετικός κρίκος και ένα ισχυρό ευρώ θα είναι προς το συμφέρον όλων. Στον εξωτερικό τομέα όσο πιο σταθερό είναι το ευρώ τόσο πιο μεγάλη θα είναι η επιρροή της Ευρώπης και του κάθε κράτους χωριστά στο διεθνή χώρο και τούτο βαθμιαία θα ενισχύσει την τάση για τη διαμόρφωση κοινής εξωτερικής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης οι πολιτικές των χωρών-μελών θα εναρμονισθούν ακόμη περισσότερο αρχίζοντας από την κοινή νομισματική πολιτική, η οποία για τις χώρες της ζώνης του ευρώ θα συναποφασίζεται στο επίπεδο του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ) και θα ασκείται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) με τη συνεργασία των Εθνικών Κεντρικών Τραπεζών, δηλαδή των κεντρικών τραπεζών των χωρών-μελών που θα συμμετέχουν στο τρίτο στάδιο της ΟΝΕ. Τελευταία συνειδητοποιήθηκε ότι για να είναι αποτελεσματική η κοινή νομισματική/συναλλαγματική πολιτική και για να υπάρχει ισορροπία μεταξύ ΕΚΤ και κυβερνήσεων στην άσκηση της μακροοικονομικής πολιτικής, απαιτείται στενότερος συντονισμός στο δημοσιονομικό τομέα και στην εισοδηματική πολιτική. Αυτό οδήγησε τις κυβερνήσεις των κρατών-μελών στην απόφαση να θεσμοθετήσουν νέα όργανα (πχ Euro-X) με σκοπό τον καλύτερο μεταξύ κυβερνήσεων συντονισμό της μακροοικονομικής και διαρθρωτικής πολιτικής τους, ιδιαίτερα όσον αφορά τους παραπάνω δύο τομείς.

2 Κεντρικό ρόλο στην εξελικτική πορεία της Ευρώπης θα παίξει τα προσεχή χρόνια η ΕΚΤ, που θα αποτελεί τον πυρήνα της ζώνης ευρώ και θα επηρεάσει όλους τους τομείς της οικονομίας και τις κοινωνικές εξελίξεις. Είναι αναμφισβήτητο ότι μια αποτυχία στον ευαίσθητο νομισματικό και συναλλαγματικό τομέα δεν θα έχει μόνο άμεσες δυσμενείς επιπτώσεις στις οικονομίες των χωρών-μελών που θα απομακρύνουν για πολλά χρόνια την πλήρη οικονομική ενοποίηση αλλά και θα δημιουργήσει τριβές μεταξύ των κρατών-μελών αποθαρρύνοντας την πορεία προς την πολιτική ενοποίηση. Η επιδίωξη της Συνθήκης του Maastricht είναι να τεθούν σωστές και γερές βάσεις ούτως ώστε, χωρίς διαταραχές, να επιτευχθεί η σταθερότητα τιμών και ισοτιμιών των νομισμάτων, που είναι απαραίτητη για διατηρήσιμη και ταχεία ανάκαμψη των οικονομιών των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και την απορρόφηση της ανεργίας.

3 Στις αρχές Ιουνίου του 1998 θα ιδρυθούν η ΕΚΤ και το ΕΣΚΤ. Από 1ης Ιανουαρίου 1999 το ΕΣΚΤ με πρωταγωνιστή την ΕΚΤ θα είναι υπεύθυνο για το σχεδιασμό και την άσκηση της ενιαίας νομισματικής πολιτικής, την άσκηση της συναλλαγματικής πολιτικής, την αποτελεσματική λειτουργία των συστημάτων πληρωμών και τη συλλογή στατιστικών στοιχείων σε εναρμονισμένη βάση στη ζώνη του ευρώ. Επί πλέον, στα καθήκοντα του ΕΣΚΤ περιλαμβάνεται η εκτύπωση και έκδοση χαρτονομίσματος σε ευρώ, καθώς και η εναρμόνιση των λογιστικών στοιχείων (και προτύπων) των εθνικών κεντρικών τραπεζών. Πρόκειται για ένα μοναδικό ιστορικό εγχείρημα: για πρώτη φορά η ευθύνη για το σχεδιασμό και την άσκηση της νομισματικής και εν μέρει της συναλλαγματικής πολιτικής μιας ομάδας ανεξάρτητων κρατών μεταφέρεται στην ΕΚΤ, που θα λειτουργεί σαν ανεξάρτητος “υπερεθνικός” αλλά ευρωπαϊκός οργανισμός, και θα πρέπει να συμβιβάζει τα συμφέροντα και τους στόχους των χωρών-μελών της ζώνης ευρώ.

4 Η ΕΚΤ, όπως προαναφέρθηκε, μαζί με όλες τις κεντρικές τράπεζες της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα αποτελέσουν το

ΕΣΚΤ. Υπεύθυνο για τη διαμόρφωση της νομισματικής πολιτικής στη ζώνη του ευρώ θα είναι το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ (Governing Council), που θα απαρτίζεται από τα μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής (Executive Board) της ΕΚΤ και τους διοικητές των Εθνικών Κεντρικών Τραπεζών. Το Διοικητικό Συμβούλιο θα δίνει τις κατευθυντήριες γραμμές αλλά υπεύθυνη για την άσκηση της νομισματικής και της συναλλαγματικής πολιτικής θα είναι η Εκτελεστική Επιτροπή (Executive Board) της ΕΚΤ, που θα απαρτίζεται από τον πρόεδρο, τον αντιπρόεδρο της ΕΚΤ και άλλα 4 – το πολύ – μέλη, που θα διορίζονται με κοινή συμφωνία των κυβερνήσεων των κρατών-μελών, μετά από πρόταση του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Παράλληλα, συγκροτείται το Γενικό Συμβούλιο της ΕΚΤ (General Council), ως τρίτο όργανο με σχετικά περιορισμένες εκτελεστικές εξουσίες, στο οποίο θα συμμετέχουν ο πρόεδρος και ο αντιπρόεδρος της ΕΚΤ, και οι διοικητές των τραπεζών όλων των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δηλαδή και αυτών που δεν θα συμμετέχουν στο τρίτο στάδιο της ΟΝΕ. Το ΕΣΚΤ θα λειτουργεί σε μια *όσο το δυνατόν* περισσότερο αποκεντρωμένη βάση. Οι εθνικές κεντρικές τράπεζες θα επωμίζονται ένα σημαντικότατο μέρος του έργου του ΕΣΚΤ και θα λειτουργούν σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές και οδηγίες της ΕΚΤ.

5 Ιδιαίτερα σημαντική αναμένεται η συμβολή της ΕΚΤ στον τομέα της σταθερότητας των τιμών, που γενικώς νοείται πληθωρισμός μεταξύ 0-2%, και στη δημιουργία ενός ισχυρού ευρώ. Η ισχύς του ευρώ πάντοτε συγκρινόμενο με το DEM, το νόμισμα που κυρίως θα υποκαταστήσει στο διεθνή χώρο, θα εξαρτηθεί κατά κύριο λόγο από την αποτελεσματικότητα της πολιτικής που θα ασκήσει η ΕΚΤ και την εμπιστοσύνη που θα εμπνεύσει στις διεθνείς αγορές. Συνήθως οι αγορές δεν παρέχουν περίοδο χάριτος και γι’ αυτό η αξιοπιστία της ΕΚΤ θα κριθεί πριν από την έναρξη της λειτουργίας της την 1.1.1999. Καθώς δεν υπάρχει αντίστοιχη διεθνής εμπειρία με αυτή της ΕΚΤ, οι προκλήσεις στις

οποίες θα πρέπει να ανταποκριθεί είναι πολλές και μεγάλες. Ένα πρώτο τεστ θα αποτελέσει ο καθορισμός των αμετάκλητων διμερών ισοτιμιών των νομισμάτων των κρατών-μελών και ένα δεύτερο η σύνθεση της Εκτελεστικής Επιτροπής που αναμένεται να ανακοινωθεί στις αρχές Μαΐου 1998.

6 Οι νέες συνθήκες απαιτούν, συνεπώς, υψηλό βαθμό αποτελεσματικότητας στην άσκηση της νομισματικής πολιτικής του ΕΣΚΤ, επί θεμάτων για τα οποία δεν υπάρχει προηγούμενη εμπειρία. Σε μια τέτοια περίοδο αγνώστων προκλήσεων η ΕΚΤ πρέπει να διαθέτει υψηλό βαθμό ευελιξίας αλλά και συγχρόνως σταθερούς κανόνες που να διασφαλίζουν από τυχόν εκτροπή από τον πρωταρχικό σκοπό της σταθερότητας των τιμών. Εξ άλλου μέσω της διασφάλισης της ανεξαρτησίας της, αφ' ενός απολαμβάνει της αναγκαίας ελευθερίας στη λήψη των αποφάσεών της, μη επηρεαζόμενη από βραχυχρόνιες πολιτικές σκοπιμότητες, αφ' ετέρου φέρει την πλήρη ευθύνη, όχι μόνο για την αποτελεσματικότητα της πολιτικής της, αλλά και για το βαθμό αποδοχής της πολιτικής αυτής από την κοινή γνώμη. Πολλοί φοβούνται τη συγκέντρωση μεγάλης εξουσίας σε ένα μικρό αριθμό υπευθύνων με τεχνοκρατική ως επί το πλείστον αντίληψη, και ιδιαίτερα στα μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής της ΕΚΤ. Έχει όμως παρατηρηθεί ότι σε χώρες οι οποίες διακρίνονται από υψηλό βαθμό ανεξαρτησίας των κεντρικών τους τραπεζών η πολιτική που ακολουθείται από τις κεντρικές τράπεζες λαμβάνει υπόψη την εξέλιξη όλων των μεγεθών της οικονομίας (δηλαδή επί πλέον των νομισματικών μεγεθών, πληθωρισμού και του ισοζυγίου πληρωμών και τους παράγοντες ανάπτυξης, ΑΕΠ, εισοδήματα, ανεργία κλπ), δεύτερον: η πρωταρχική επιδίωξή τους για νομισματική σταθερότητα δημιουργεί κλίμα εμπιστοσύνης, που εκτός των πλεονεκτημάτων του περιβάλλοντος σταθερότητας που συνεπάγεται, συμβάλλει στην εμπέδωση ευνοϊκών συνθηκών για διατηρήσιμη ανάπτυξη

και αύξηση της απασχόλησης, και τρίτον: τα επιτόκια είναι συνήθως χαμηλά καθώς τα διάφορα ασφάλιστρα κινδύνων (risk-premia) (ισοτιμίας, επιτοκίου, πληθωρισμού) μειώνονται, ενισχύοντας έτσι την επενδυτική δραστηριότητα.

7 Με βάση τις αποφάσεις του Συμβουλίου του ENI (Ευρωπαϊκό Νομισματικό Ίδρυμα, του πρόδρομου της ΕΚΤ, που θα παύσει να λειτουργεί όταν ιδρυθεί η ΕΚΤ), το ΕΣΚΤ θα επικεντρώνει την προσοχή του σε ένα βραχυπρόθεσμο επιτόκιο. Προκειμένου να το επηρεάζει, θα διενεργεί πράξεις και επεμβάσεις νομισματικής πολιτικής που θα αποσκοπούν στην απορρόφηση ή χορήγηση ρευστότητας στην οικονομία, καθώς και παρεμβάσεις στις αγορές συναλλάγματος. Η ΕΚΤ θα πρέπει να σηματοδοτεί την πολιτική της με σαφή και αδιαμφισβήτητο τρόπο. Οι πράξεις ανοιχτής αγοράς παίζουν ένα κεντρικό ρόλο στην άσκηση της νομισματικής πολιτικής και το ΕΣΚΤ διαθέτει ένα ευρύ φάσμα εργαλείων: αντίστροφες πράξεις που συμπεριλαμβάνουν πράξεις με συμφωνία επαναπώλησης ή επαναγοράς (repos and reverse repos), άμεσες πράξεις αγοράς ή πώλησης χρεογράφων (outright), έκδοση χρεογράφων της κεντρικής τράπεζας (issuance of debt certificates), πράξεις ανταλλαγής νομισμάτων (swaps), και αποδοχή καταθέσεων με καθορισμένη διάρκεια (collection of fixed-term deposits).

Επί πλέον προβλέπονται πάγιες διευκολύνσεις (standing facilities), που στοχεύουν στην παροχή και απορρόφηση ρευστότητας για διάρκεια μιας ημέρας (overnight), σηματοδοτώντας τη γενική κατεύθυνση της νομισματικής πολιτικής και ταυτοχρόνως οριοθετώντας το εύρος διακύμανσης των διατραπεζικών επιτοκίων της μιας ημέρας (O/N). Οι δύο πάγιες διευκολύνσεις είναι:

- Η διευκόλυνση οριακής αναχρηματοδότησης (marginal lending facility/lombard).
- Η διευκόλυνση αποδοχής καταθέσεων (deposit facility).

Τα επιτόκια των δύο διευκολύνσεων θα οριοθετούν το κατώτατο και ανώτατο επιτόκιο

της διατραπεζικής αγοράς, δημιουργώντας δηλαδή ένα διάδρομο μέσα στον οποίο περιορίζονται οι διακυμάνσεις των βραχυπρόθεσμων επιτοκίων.

8

Ο σχεδιασμός της συναλλαγματικής πολιτικής υπάγεται στην αρμοδιότητα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου (δηλ. των εθνικών κυβερνήσεων) και μπορεί να καθορίζει, να αλλάζει και να καταργεί τις κεντρικές ισοτιμίες στα πλαίσια του συστήματος σταθερών ισοτιμιών. Επίσης μπορεί να χαράσσει γενικές κατευθύνσεις της συναλλαγματικής πολιτικής έναντι νομισμάτων τρίτων χωρών. Το ΕΚΤ όμως θα έχει πλήρη έλεγχο όσον αφορά την άσκηση της συναλλαγματικής πολιτικής και θα παρέχει οδηγίες στις Εθνικές Κεντρικές Τράπεζες για τη διαχείριση των συναλλαγματικών διαθεσίμων τους στα πλαίσια του ΕΣΚΤ. Εκτός των Εθνικών Κεντρικών Τραπεζών και η ΕΚΤ θα διαθέτει συναλλαγματικά διαθέσιμα και θα πραγματοποιεί πράξεις συναλλάγματος.

9

Εντός του 1998 οι κεντρικές τράπεζες των κρατών-μελών της ΕΕ θα εγκαταστήσουν σε συνεργασία με το ΕΝΙ ένα διευρωπαϊκό σύστημα ακαθάριστου διακανονισμού πληρωμών σε πραγματικό χρόνο, το TARGET (Trans European Automated Real Time Gross Settlement Express Transfer System). Το TARGET σκοπό έχει να εξασφαλίσει την εφαρμογή της ενιαίας νομισματικής πολιτικής στα πλαίσια της νομισματικής ένωσης και να καταστήσει εφικτό ένα σύντομο και αποτελεσματικό διακανονισμό διασυνοριακών πληρωμών. Στο σύστημα TARGET θα μπορούν να συμμετέχουν όλα τα πιστωτικά ιδρύματα, που διατηρούν ένα λογαριασμό στην κεντρική τράπεζα. Πληρωμές οι οποίες προκύπτουν από την άσκηση της νομισματικής και συναλλαγματικής πολιτικής θα πρέπει υποχρεωτικά να διεκπεραιώνονται μέσω TARGET. Όλες οι άλλες πληρωμές θα μπορούν να διεκπεραιωθούν μέσω αντιπροσώπων τραπεζών ή μέσω ιδιωτικών συστημάτων κλήρινγκ. Η ΕΚΤ θα συμμετέχει στο μηχανισμό διασύνδεσης προκειμένου να διεκπεραιώνει τις δικές της πληρωμές μέσω του TARGET.

Β. Η Ελλάδα και το Ευρω

10

Για την προετοιμασία της μετάβασης στο ενιαίο νόμισμα ένα σημαντικό βήμα υπήρξε η απόφαση της Κυβέρνησης να εντάξει τη δραχμή στο Μηχανισμό Συναλλαγματικών Ισοτιμιών (ΜΣΙ) του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Συστήματος η οποία πραγματοποιήθηκε την 16η Μαρτίου 1998. Σύμφωνα με τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, το κριτήριο σύγκλισης που αναφέρεται στη συναλλαγματική ισοτιμία απαιτεί σταθερότητα της ισοτιμίας του νομίσματος κατά τα δύο έτη που προηγούνται της εξέτασης για ένταξη στο ευρώ, και συμμετοχή του νομίσματος στο ΜΣΙ.

Με τη συμμετοχή της δραχμής στο ΜΣΙ έγινε πλέον εντονότερα εμφανής ο στόχος της συμμετοχής της χώρας στην ΟΝΕ το 2001 και ενισχύθηκε περαιτέρω η αξιοπιστία άσκησης της πολιτικής της σταθερής συναλλαγματικής ισοτιμίας.

11

Η συμμετοχή της δραχμής στο ΜΣΙ έγινε με κεντρική ισοτιμία 357 δραχ./ECU έναντι ισοτιμίας 313,05 στις 12 Μαρτίου 1998. Η προσαρμογή αυτή της ισοτιμίας που αντιστοιχεί σε υποτίμηση της τάξης του 12,3%, είχε άμεσα ευνοϊκή επίδραση στη διαμόρφωση των προσδοκιών σχετικά με την εξέλιξη της ισοτιμίας και οδήγησε σε δραστική μείωση των

πιέσεων επί της δραχμής στις αγορές συναλλάγματος και σε σταδιακή μείωση των επιτοκίων, καθώς περιορίστηκε σημαντικά η προσαύξησή τους λόγω του ασφαλιστικού κινδύνου που είχε ενσωματωθεί σ' αυτά εξ αιτίας των ανωτέρω πιέσεων. Τα επιτόκια είχαν διαμορφωθεί και παρέμεναν από την αρχή του έτους σε ιδιαίτερα υψηλά επίπεδα, επιβαρύνοντας σημαντικά το κόστος δανεισμού των επιχειρήσεων και του Δημοσίου. Επίσης με την προσαρμογή της ισοτιμίας της δραχμής ενισχύθηκε η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών προϊόντων στην εγχώρια και τις διεθνείς αγορές και αντισταθμίστηκαν οι απώλειες ανταγωνιστικότητας των αμέσως προηγούμενων ετών. Η διαμόρφωση ευνοϊκών προσδοκιών και συνθηκών ισορροπίας στις αγορές χρήματος και συναλλάγματος, η προσαρμογή των επιτοκίων σε επίπεδα χαμηλότερα αλλά συνεπή με τον αντιπληθωριστικό στόχο της Τραπέζης της Ελλάδος και η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας αποτελούν παράγοντες που συμβάλλουν στη δημιουργία αναπτυξιακών συνθηκών στην οικονομία.

12 Αναπόφευκτα, η προσαρμογή της ισοτιμίας της δραχμής, θα οδηγήσει προσωρινά σε μια μικρή άνοδο του μετρούμενου πληθωρισμού. Το σημαντικό όμως είναι η εφάπαξ αυτή αύξηση των τιμών να μην ενσωματωθεί στις μισθολογικές εξελίξεις και στις πληθωριστικές προσδοκίες. Και αυτό διότι πρώτον μετά την προσωρινή αύξηση ο πληθωρισμός θα επανέλθει στην προτέρα πτωτική πορεία του, δεύτερον μεγάλες μισθολογικές αυξήσεις θα εξουδετερώσουν τα ευνοϊκά πλεονεκτήματα της υποτίμησης στην ανταγωνιστικότητα, παραγωγή και απασχόληση και τρίτον μισθολογικές αυξήσεις πέραν αυτών που προεβλέποντο πριν από την είσοδο της δραχμής στο ΜΣΙ θα οδηγήσουν στο φαύλο κύκλο αύξησης τιμών, μισθών και στασιμότητα παραγωγής, δηλαδή στα δεινά που υπέφερε η ελληνική οικονομία από τα τέλη της δεκαετίας του '70 μέχρι τα μέσα της δεκαετίας

του '90. Είναι ευθύνη επομένως της οικονομικής και νομισματικής πολιτικής να αποτρέψουν ένα τέτοιο ενδεχόμενο. Προς την κατεύθυνση αυτή στοχεύει η απόφαση της Κυβέρνησης να προχωρήσει στην απαρέγκλιτη εκτέλεση του Προϋπολογισμού του 1998 αλλά και η γενικότερη πολιτική εξυγίανσης στον ευρύτερο δημόσιο τομέα που προτίθεται να εφαρμόσει. Παράλληλα και οι κοινωνικοί εταίροι, εργοδότες και εργαζόμενοι πρέπει να συνειδητοποιήσουν την κρίσιμη φάση που διέρχεται η ελληνική οικονομία και την εθνική ανάγκη για τη συμμετοχή μας στη ζώνη του ευρώ το 2001, η οποία δεν θα μπορέσει να πραγματοποιηθεί εάν δεν μειωθεί ο πληθωρισμός γύρω από το 2%. Αυτός ο στόχος απαιτεί συγκράτηση ονομαστικών αυξήσεων εισοδημάτων και αύξηση πραγματικών εισοδημάτων εντός των ορίων που επιτρέπει η αύξηση της παραγωγικότητας της οικονομίας μακροχρόνια.

13 Ήδη, πριν από την ένταξη της δραχμής στο ΜΣΙ, η Τράπεζα της Ελλάδος ανέλαβε σειρά πρωτοβουλιών, εφαρμόζοντας πολιτική βαθμιαίων προσαρμογών, προκειμένου τα ελληνικά πιστωτικά ιδρύματα να είναι σε θέση να συμμετέχουν ανταγωνιστικά στις πράξεις υλοποίησης της κοινής νομισματικής πολιτικής. Η Τράπεζα της Ελλάδος έχει σχεδόν ολοκληρώσει την προσαρμογή του πλαισίου άσκησης πολιτικής της σύμφωνα με το πλαίσιο που προβλέπεται ότι θα ισχύει στο Τρίτο Στάδιο. Ήδη, διενεργεί δημοπρασίες για συμφωνίες επαναγοράς τίτλων ή αποδοχής καταθέσεων σε διαφορετικές διάρκειες ως ένα βασικό μέσο επηρεασμού των επιτοκίων της διατραπεζικής αγοράς. Το τελευταίο χρονικό διάστημα διενεργήθηκαν επίσης "ταχείες δημοπρασίες" εντός αυστηρά περιορισμένων χρονικών ορίων για την παροχή αλλά και την απορρόφηση ρευστότητας. Εξ άλλου, από το Μάρτιο του 1997 έχει καθιερωθεί μηχανισμός αποδοχής καταθέσεων σε δύο κλιμάκια, που οριοθετούν προς τα κάτω το εύρος διακύμανσης των επιτοκίων της διατραπεζικής αγοράς. Ο μόνιμος

μηχανισμός που παρέχει ρευστότητα προς τις τράπεζες έναντι ενεχύρου τίτλων του Δημοσίου λειτουργεί ήδη από το 1993. Η Τράπεζα της Ελλάδος επέτρεψε εξ άλλου από τον Απρίλιο του 1996 την τήρηση των υποχρεωτικών καταθέσεων των εμπορικών τραπεζών σε μέσα μηνιαία επίπεδα, όπως αναμένεται να εφαρμοστεί το συγκεκριμένο μέσο πολιτικής από την ΕΚΤ.

14

Όσον αφορά στη διαχείριση των συναλλαγματικών διαθεσίμων της ΕΚΤ, όπου έχει προκριθεί το αποκεντρωμένο σύστημα, η Τράπεζα της Ελλάδος θα έχει ολοκληρώσει τους μηχανισμούς διαχείρισης πολύ πριν από την είσοδό της στο τρίτο στάδιο της ΟΝΕ το 2001. Παράλληλα, η Τράπεζα της Ελλάδος σε συνεργασία με τις τράπεζες έχει προχωρήσει πολύ στην κατεύθυνση της ολοκλήρωσης του ελληνικού συστήματος πληρωμών σε συνεχή χρόνο, HERMES (Hellenic Real-time Money Transfer Express System-ΕΡΜΗΣ), που αναπτύσσεται σε δύο τμήματα: το ευρώ HERMES και το δραχμικό HERMES. Το πρώτο θα επιτρέπει τη διασύνδεση με το TARGET και την επεξεργασία διασυνοριακών και εγχωρίων εντολών σε ευρώ, ενώ το δεύτερο θα επιτρέπει την επεξεργασία εντολών σε δραχμές για τη διενέργεια συναλλαγών σε εθνικό επίπεδο.

15

Πρόοδος έχει επιτευχθεί και στον τομέα της συλλογής και εναρμόνισης των στατιστικών στοιχείων που καθίστανται απαραίτητα για την αντιμετώπιση των

υποχρεώσεων της Τράπεζας της Ελλάδος που θα προκύψουν άμεσα λόγω της Νομισματικής Ένωσης. Η ΕΚΤ χρειάζεται μια σειρά νομισματικών, τραπεζικών, χρηματοοικονομικών και άλλων συναφών στοιχείων, τα οποία θα αποστέλλει η Τράπεζα της Ελλάδος στην ΕΚΤ και στα λοιπά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Όσον αφορά στα στατιστικά στοιχεία του ισοζυγίου πληρωμών, σημαντικά βήματα έχουν γίνει στην κατεύθυνση της εναρμόνισης με τα ευρωπαϊκά πρότυπα. Το νέο σύστημα του ισοζυγίου πληρωμών αναμένεται να εφαρμοστεί εντός του τρέχοντος έτους και το βασικό κριτήριο κατάταξης των συναλλαγών θα είναι αυτό της εμπλοκής κατοίκου με μη-κάτοικο αντί του σημερινού συστήματος όπου το κριτήριο είναι το νόμισμα στο οποίο γίνεται η συναλλαγή (δρχ./συνάλλαγμα).

16

Κατά το 1997 σημειώθηκε επίσης μια ιδιαίτερα σημαντική θεσμική μεταρρύθμιση, με την πρόσφατη ψήφιση από τη Βουλή των Ελλήνων του Νόμου “Ρυθμίσεις για την Τράπεζα της Ελλάδος”. Με το νόμο αυτό και τη συνακόλουθη τροποποίηση του Καταστατικού της, η τράπεζα αποκτά ένα σύγχρονο θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας, το οποίο είναι σύμφωνο με τις διατάξεις της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και το Καταστατικό του ΕΣΚΤ και το οποίο κατοχυρώνει την ανεξαρτησία της Τράπεζας της Ελλάδος. Η Τράπεζα της Ελλάδος συμμετέχει ενεργά, στα πλαίσια του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Ιδρύματος, στη σχεδίαση και διαμόρφωση των τραπεζογραμματίων και κερμάτων ευρώ. Εξ άλλου πρόσφατα η Τράπεζα προμηθεύτηκε

εκτυπωτική μηχανή τελευταίας τεχνολογίας και συμπληρωματικά μηχανήματα, τα οποία έχουν τη δυνατότητα να εκτυπώνουν όχι μόνον τραπεζογραμμάτια δραχμών, αλλά στο μέλλον και τραπεζογραμμάτια ευρώ. Στα πλαίσια του ΕΣΚΤ θα απαιτηθεί ακόμη η ενοποίηση των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού της ΕΚΤ με αυτά των συμμετεχουσών εθνικών τραπεζών που προϋποθέτει υιοθέτηση του εναρμονισμένου ευρωπαϊκού λογιστικού συστήματος από όλες τις εθνικές κεντρικές τράπεζες. Η Τράπεζα της Ελλάδος προχωρεί στην ανάπτυξη όλων των απαραίτητων τεχνικών, για να καταστεί δυνατή η εφαρμογή των λογιστικών αυτών αρχών, για την έγκαιρη και απρόσκοπτη παραγωγή και αποστολή στο ΕΣΚΤ των αναγκαίων στοιχείων ισολογισμού.

17

Η Τράπεζα της Ελλάδος έχει εντείνει τις προσπάθειές της, ώστε με επιτυχία να συμμετάσχει στο Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών, επιδιώκοντας παράλληλα την επίτευξη των βασικών στόχων της, δηλαδή τη νομισματική σταθερότητα και την περαιτέρω αποκλιμάκωση του πληθωρισμού καθώς και τον εκσυγχρονισμό και την ενίσχυση της ευρωστίας του χρηματοπιστωτικού συστήματος.